

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2014-03-06

Närvarande: F.d. justitieråden Dag Victor och Per Virdesten samt justitierådet Olle Stenman.

Ändringar i fiskelagen

Enligt en lagrådsremiss den 13 februari 2014 (Landsbygdsdepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i fiskelagen (1993:787),
2. lag om ändring i lagen (2009:866) om överlåtbara fiskerättigheter,
3. lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av ämnesrådet Jacob Wichmann och kanslirådet Marika Pock.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet

Förslaget till lag om ändring i fiskelagen

Allmänt

Fiskelagen är från 1994 och har ändrats vid ett flertal tillfällen. Regeringen konstaterar i lagrådsremissen att lagen och den övriga regleringen av fisket bl.a. på grund av utvecklingen av EU-rätten numera framstår som föråldrad och svåröverskådlig. Lagrådet instämmer i denna bedömning. Bristerna i lagen förstärks dessutom med de lagändringar som nu förslås. Ett exempel är att två nya slag av licenser införs i lagen, fiskelicens och personlig fiskelicens. Dessa är grundläggande för förståelsen av regleringen och regleras under egen rubrik över 29 a §. Termerna används emellertid redan i 9 a och 13 §§. Ett annat exempel är bemyndigandet i 30 § för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om vilka villkor som ska vara uppfyllda för att en ny licens ska kunna utfärdas efter en återkallelse. Det är inte alldeles enkelt att avgöra om bemyndigandet tar sikte enbart på återkallelser enligt 31 och 56 §§ eller om det också omfattar återkallelser enligt 54 § inom ramen för det så kallade pricksystemet.

Lagrådet anser att det är angeläget att fiskelagen snarast blir föremål för en grundlig översyn framförallt i systematiskt hänseende. Detta gäller i synnerhet som lagen innehåller kraftfulla sanktions- och förbudsregler.

9 a §

Förslaget innebär i huvudsak att den för närvarande i 2 kap. 13 § förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen upptagna bestämmelserna om begränsningar i redskapsanvändning tas upp som en särskild paragraf i lagen. Lagrådet har, även om det

kan sättas i fråga om detaljerade regler av det aktuella slaget bör tas in i lag, inte någon invändning i sak mot detta.

Det kan dock sättas i fråga om bestämmelserna i så fall lämpligen bör tas upp här under rubrikerna Rätten till fiske och Om fiske i allmänt och enskilt vatten. Goda skäl synes kunna anföras för att de i vart fall lika väl skulle kunna anses höra hemma under rubriken Fisket m.m. i anslutning till bestämmelserna i 19 § om Föreskrifter för fisket.

Om skälen för den föreslagna placeringen ändå anses väga över bör det enligt Lagrådet övervägas om inte en erinran om bestämmelserna i 19 § bör tas upp som ett sista stycke i den föreslagna paragrafen.

13 §

I paragrafens andra stycke görs en ändring till följd av att även juridiska personer ska kunna beviljas fiskelicens. Andra stycket skulle bli tydligare om stycket formulerades på följande sätt:

Utländska fysiska och juridiska personer som omfattas av Sveriges internationella åtaganden om etableringsfrihet, arbetskraftens fria rörlighet och utbyte av tjänster får fiska yrkesmässigt på samma villkor som svenska fysiska och juridiska personer.

29 a § - 32 §

I nuvarande 30 § och 32 § finns bestämmelser om "yrkesfiskelicens". Enligt förslaget ersätts dessa bestämmelser av ett antal bestämmelser om "fiskelicens" och "personlig fiskelicens". Dessa termer används dessutom i en rad andra av förslagets paragrafer.

Rent språkligt är det svårt att tänka sig annat än att också en "personlig fiskelicens" är en "fiskelicens". Avsikten med förslaget är emellertid att detta inte ska anses vara fallet utan att det ska uppfattas som två helt olika slags "licenser". Under sådana förhållanden talar enligt Lagrådet mycket starka skäl för en justering av den föreslagna terminologin. Termen "fiskelicens" kan emellertid av EU-rättsliga skäl inte avvaras. En justering kan däremot göras av den föreslagna termen "personlig fiskelicens".

Det har inom ramen för Lagrådets granskning inte varit möjligt med några närmare överväganden av hur denna term lämpligen borde justeras. En möjlighet synes emellertid vara att istället tala om "personligt fisketillstånd". Visserligen finns det en rad andra bestämmelser om olika former av tillstånd i lagen men möjligheterna att undvika misstolkningar och missförstånd synes ändå vara mindre med en sådan terminologi än med den i remissen föreslagna.

Enligt Lagrådet bör frågan närmare övervägas innan förslaget läggs till grund för lagstiftning.

Lagrådet vill stryka under att en ändrad terminologi innebär att förslaget måste ses över också beträffande de andra bestämmelser i förslaget där termerna används.

50 c §

I paragrafen föreslås den enda ändringen att Havs- och vattenmyndigheten ersätts med orden "Den myndighet som regeringen bestämmer". Lagrådet anser att ändringen kan vara motiverad men konstaterar samtidigt att Havs- och vattenmyndigheten anges med namn i andra paragrafer i lagen där det inte nu föreslås någon änd-

ring. Det bör därför övervägas om det är motiverat att nu ändra paragrafen.

Lagen om ändring i lagen om överlåtbara fiskerättigheter

I en övergångsbestämmelse till lagen om ändring i fiskelagen föreskivs att ett fartygstillstånd och ett särskilt fartygstillstånd som har meddelats med stöd av 21 § i den lagens tidigare lydelse gäller som fiskelicens med i övergångsbestämmelsen närmare angivna begränsningar. En motsvarande övergångsbestämmelse bör tillföras lagen om ändring i lagen om överlåtbara fiskerättigheter.

Lagen om ändring i lagen om skatt på energi

Av samma skäl som anförts under lagen om ändring i lagen om överlåtbara fiskerättigheter bör lagen om skatt på energi tillföras en övergångsbestämmelse med motsvarande innehåll.